Ner. 120. Piątek 26. Maja 1854. Rok Gazecie 44.

# GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

## PRZEGLĄD.



## MONARCHYA AUSTRYACKA.

### Rzecz urzędowa.

**Lwów,** 24. maja. Dnia 24. maja 1854 wyszedł i rozesłany został z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, Oddział II., część V. z roku 1854 dziennika rządowego dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 13. Rozporządzenie rządu krajowego z dnia 28. marca 1854, którem wydaje się dla k. stołecznego miasta Lwowa nowe przepisy o fiakrach.

Nr. 14. Obwieszczenie prezydyum krajowego z dnia 17. kwietnia 1854 o ustanowieniu oddzielnej dyrekcyi budownictwa dla krakowskiego okręgu administracyjnego, która z dniem 1. czerwca 1854 roku wstąpi w działalność.

---

**Lwów,** 10. maja. Gmina miasta Śniatyna ofiarowała na pamiątkę dnia zaślubin Jego c. k. Apost. Mości naszego najmiłościwszego Cesarza następujące kwoty z kasy miejskiej:

*a)* Dla rozdania między ubogich Śniatyna sto pięćdziesiąt złr.

*b)* dla Lwowskiego zakładu ślepych sto złr. m. k.

Dary te podają się z należytem uznaniem patryotycznego sposobu myślenia do wiadomości publicznej.

### Sprawy krajowe.

**Czerniowce,** 20. maja 1854. W pamięć zaślubienia Najjaśniejszego Pana wpłynęły na Bukowinie dla stowarzyszeń *Franciszka Józefa* i *Elżbiety* na wsparcie uczniów potrzebujących pomocy, tudzież pielęgnowanie i wychowanie ubogich dzieci jeszcze następujące składki w gotówce:

Mikołaj Bilewicz, mandataryusz w Łukawetz 1r., Jan Łukasiewicz 10k., Michał Kamiński, dzierzawca 1r., iks. Bazyli Tarnawski, administrator probostwa 1r., iks. Parfteniy Hackmann, proboszcz 1r., Symon Symonowicz, Dom. reprez. w Duboutz 5r., Teodor Zenigowicz, właściciel części dóbr 2r., gminy: Duboutz 14r., Kindestie 1r. 12k., Mamornitza 3r.30k., Wojtynetz 1r.33k., Badeutz 1r.20k., Maciej Statkiewicz, c. k. leśniczy 1r., gminy: Dorna Kandreny 2r., Dorna Watra 4r., Czokanestie 1r., Belikowski Franciszek, mandat. 1r., Jan Lenkesch 20k., Irimia Pisdelle 10k , Jedynakiewicz 10k., Antoni Sieńkiewicz 10k., Ferdynand Quirsfeld 1r., Karol Reczuski 1r., Teodor Janowicz 1r., Maurycy Lattinek 40k., dzierzawca propinacyi w Dorna 1r., Wincenty Göttinger 1r., Stefan Lenkesch 20k., Lazaroi Michai 1r., Maryus Schlapfer 1r., Jerzy Konstantynowicz 20k., Abraham Langhaus 10k., rustykalna gmina Broszkoutz 57r., Resesza gmina tamże 13r.46k., Ksawery Słubczakowski, mandat. 5r., iks. Jan Tarnawski, proboszcz 2r.26k., Jan Smoliński 2r., Petro Braha 1r., w mniejszych składkach w Broszkoutz razem 1r. Czysty dochód z wyprawionego d. 24. kwietnia b. r. balu 1 dukat w złocie i 150r. 20k., p. Mikołaj baron Kapri 10r., Markus Aritonowicz 10r., poborca podatku Czekanowski 2r., Jan Kriste 20r., Chmielewski, mandat. 2r., pani Katynka Flondor 5r., gmina ormieńsko-oryental. obrządku w Suczawie 20r., c. k. radzca krajowy Ignacy Spausta 10r., gmina Budenitz 25r., iks. Antoni Bereźnicki, dystrykt. dozorca szkół i proboszcz w Gurahumora 4r., iks. Konstantyn Worobkiewicz, proboszcz 3r.32k., kamer. mandat. Reisich 3r.28k., Dymitr Buczewski 2r., Konstanty Grigorowicz 2r., Jan Mandrilla 2r., Konstantyn Suoskul 2r., gmina pod Stanestie nad Czeremoszem 6r.21k., gm. Słobodzia Barańcze 5r., Grzegorz Gojan, właściciel dóbr Zadowy 10r., gm. Zadowa 60r., Żuryn 4r.

Doliczywszy do tego składki z ogłoszonego poprzednio spisu w kwocie . . . . . . . . . . 2432 złr. 16 kr.
a w obligacyach 400 złr. m. k.

wynosi ogółowa suma . . . . . . . . . . 2867 złr. 14 kr.
tudzież 1 dukat w złocie i 400 złr. m. k. w obligacyach.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

(Administracyjno-sądowa organizacya Galicyi itd. — Ciąg dalszy. Ob. N. 107—119. Gaz. Lwows.)

### Obwód Kołomyjski.

Trybunał pierwszej instancyi, obwodowy Sąd w Stanisławowie urzędowa siedziba okręgów: 1. Gwoździec, 4.8 przestrzeń, 20.920 mieszk. gm.: Gwoździec (miasteczko), Ostapkowce, Czechowa, Gwoździec stary, Gwoździec mały, Podstaje, Słobudka polna, Chwaliboga, Pruchniszcze, Winogród, Turka, Falowce, Ostrowiec, Rosochacz, Podhajczyki, Nazurna, Kobylec, Zahypol, Chomiakówka, Kułaczkowce (miasteczko), Balińce, Trofanówka, Buczaczki, Targowica, Soroki, Rohynia, Toporowce, Krasnostawce.

2. Zabłotów, 3.6 przestrzeń, 22.140 mieszk. gm.: Zabłotów (miasteczko), Demycze, Ilińce, Trościańce, Tułuków, Oleszków, Kielichów, Chlebiczyn polny, Borszczów, Trójca, Rudniki, Rożniów, Nowosielica, Dżurów, Tuczapy, Popielniki.

3. Kutty, 14.1 przestrzeń, 22 201 mieszk. gm.: Kutty (miasto), Kutty stare, Berwinkowa, Białobereska, Chorocowa, Dołhopol, Fereskul, Hołowy, Hrynlowa, Jabłonica, Krasnoiłła, Polanki, Rostoki, Stebne, Uścieryki, Perechresne, Rożen mały, Rożen wielki, Rybno, Słobudka, Tudiów, Kobaki.

4. Obertyn, 6.4 przestrzeń, 28.474 mieszk. gm.: Obertyn (miasteczko) z Netrebówką, Żuków, Żukocin, Michałków, Chlebiczyn leśny, Kamionka wielka, Dobrowódka, Jakubówka, Hańczarów, Dżurków, Chocimirz (miasteczko), Luka, Manaster, Żywaczów, Piotrów, Siekierczyn, Izaków, Podwerbec, Unisz, Niezwiska, Woronów, Harasymów Żabokruki, Hawrylak, Bałahorówka, Czortowiec, Rakowiec, Semenówka.

5. Śniatyn, 5.1 przestrzeń, 29.927 mieszk. gm.: Śniatyn (miasto), Przerwa, Podwysokie, Zadubrowce, Hankowce, Albinówka, Łubkowce, Stecowa, Russów, Mikulińce, Kulaczyn, Budyłów, Załucze nad Czeremoszem, Zawale, Kniaże, Drahasymów, Potoczek, Uście, Bełełuja, Karłów, Tułowa, Wołczkowce, Orelec, Widynów.

6. Kołomyja, 5.8 przestrzeń, 31.154 mieszk. gm.: Kołomyja (miasto), Mariahilf, Oskrzesińce, Kornicz, Kropiwiszcze, Korolówka, Ceniawa, Piadyki, Matyjówce, Pererów, Wołowa, Pyłypy, Załucze nad Prutem, Sopów, Diatkowce, Kujdańce, Zamulińce, Debesławce z Michałówką, Trakz, Słobudka leśna z Puharami, Kamionka mała, Gody, Czeremchów, Korszów, Liski, Siemiakowce nad Prutem.

7. Peczeniżyn, 8.7 przestrzeń, 32.842 mieszk. gm.: Peczeniżyn (miasteczko), Iwanowce, Rakowczyk, Kniażydwór, Szeparowce, Tłumaczyk, Kluczów mały, Kluczów wielki, Markówka, Młodiatyn, Rungury, Słoboda Rungurska, Jabłonów (miasteczko), Akreszory, Bania Berezowska, Łuczki, Berezów niżny, Berezów wyżny, Ispas, Kowalówka, Kosmacz, Myszyn, Słopczatów, Łucza, Tekucza, Bania świrska, Werbiaż wyżny, Werbiaż niżny.

8. Horodenka, 7.7 przestrzeń, 33.107 mieszk. gm.: Horodenka (miasteczko), Czernelica (miasteczko), Chmielowa, Kopaczyńce, Kuniszowce, Korniów, Olejowa Korniów, Kolanki, Michalcze, Dąbki, Daleszowa, Raszków, Rypuszyńce, Bilka z Siemiakowcami nad Dniestrem, Strzylcze, Potoczyska, Horodnica, Peredìwanie, Olejowa Korolówka, Olchowiec, Serafińce, Probabin, Czerniatyn, Tyszkowce, Okno, Jasienów polny, Głuszków, Wierzbowce.

9. Kossów, 19.2 przestrzeń, 33.677 mieszk. gm.: Kossów (miasteczko), Manastersko, Kossów stary, Wierzbowiec kameralny, Smodne, Moskalówka, Czerhaniówka, Horod, Babin, Ryczka, Jaworów, Sokołówka, Pistyn (miasteczko), Wybranówka, Brustury, Chomczyn, Mekietyńce, Prokurawa, Szeszory, Utorop, Żabie z Słupkami, Jasienów górny, Krzyworównia.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Rezultat dochodów państwa i wydatków monarchyi austryackiej w administracyjnym roku 1853.)

(Ciąg dalszy. Ob. N. 119. Gaz. Lwow.)

### III.

Przychody z *własności państwa*, następnie z *górnictwa i mennictwa* przedstawiają się jak następuje:

| | | W administracyjnym roku 1853. | | 1852. | |
|---|---|---|---|---|---|
| Dochód z dóbr państwa . . . . . | | 3,037.511 | złr. | 2,385.775 | złr. |
| Dochód z żelaznych kolei państwa . | | 2,412.413 | „ | 3,576.581 | „ |
| Dochód z fabryk państwa . . . . . | | 154.021 | „ | 133.899 | „ |
| Górnictwo . . . . . . . . | niedobór | 2,577.446 | niedb. | 531.956 | „ |
| Mennictwo . . . . . . . . | „ | 780.408 | „ | 731.866 | „ |
| Inne przychody . . . . . . . . . . | | 463.641 | złr. | 179.355 | „ |
| W ogóle . . | | 2,709.732 | „ | 5,011.788 | „ |

okazuje się więc w administracyjnym roku 1853 mniej pomyślny rezultat w kwocie 2.302.056 złr., który należy przypisać z mniejszego przychodu, z *żelaznych kolei państwa*, pomimo że w administracyjnym roku 1853 wpływały także dochody lombardzko-weneckich kolei żelaznych, a to że pomnożyły się wydatki na ich utrzymanie; następnie przyczynia się niedobór *w górnictwie*, dla mniejszych wywozów pieniędzy z kopalni a większych wydatków, równie jak z przyczyny znaczniejszego wydatku na budowę żelaznej kolei Banackiej na korzyść kopalni.

IV.

| | |
|---|---|
| *Przewyżki powszechnego funduszu umarzania i lombardzko-weneckiego funduszu amortyzacyi* wynosiły w administracyjnym roku 1853 . . . . . . | 11,285.991 złr. |
| i zmniejszyły się naprzeciw przewyżkom administracyjnego roku 1852 w kwocie . . . . . . . | 11,959.317 złr. |
| o . . . . . . . . . . . . . . . . . . | 673.326 złr, |

co głównie ztąd pochodzi, że dotacye nastąpione w przeszłym roku do funduszu umarzania dla wykupienia obligacyi pożyczki z roku 1851, niemogły być użyte z zasiłków centralnej kasy państwa i dlatego jako odwozy przewyżki zostały zwrócone kasie centralnej, podczas gdy w roku 1853, w którym również centralna kasa uskuteczniła wykupienie, niewpłynęły do funduszu amortyzacyjnego żadne osobne dotacye.

V.

| | |
|---|---|
| *Rozmaite przychody*, które w administracyjnym roku 1853 wynosiły . . . . . . . . . . . . | 6,923.310 złr. |
| zaś w administracyjnym roku 1852 tylko . . . . | 5,929.351 złr. |
| wykazują najszczególniej dla większej kwoty własnych przychodów wojskowych wyższy rezultat w kwocie | 993.959 złr. |

VI.

*Nadzwyczajne przychody* wynosiły:

| | W administracyjnym roku 1853 | 1852 |
|---|---|---|
| Indemnizacya kosztów wojennych Neapolu i Toskanii . . . . . . . | 1,206.891 złr. | 166.251 złr. |
| Opuszczenie procentów banku od znajdujących się w jego posiadaniu papierowych pieniędzy państwa . . | — | 1,392.589 złr. |
| Razem . . . | 1,206.891 złr. | 1,558.840 złr. |

według tego okazuje się niedobór w kwocie 351.949 złr.

*II. Wydatki państwa:*

a) *Zwyczajne wydatki:*

| | 1853 | 1852 |
|---|---|---|
| Potrzeba długu państwa . . . | 66.819.173 złr. | 62,608.375 złr. |
| Dwór . . . . . . . . . . . | 6,760.292 „ | 5,950.491 „ |
| Kancelarya gabinetu Cesarza J. M. | 44.938 „ | 41.092 „ |
| Rada państwa . . . . . . . | 184.604 „ | 157.628 „ |
| Konferencya ministrów . . . . | 47.141 „ | 59.822 „ |
| Ministeryum spraw zewnętrznych . | 1,863.512 „ | 1,724.581 „ |
| Ministeryum spraw wewnętrznych . | 20,313.519 „ | 17,286.528 „ |
| Najwyższa władza policyjna . . . | 10,387.661 „ | 9.276.155 „ |
| Naczelna komenda armii . . . . | 111,967.916 „ | 110.843.321 „ |
| Ministeryum finansów . . . . . | 26,049.176 „ | 25,152.083 „ |
| Ministeryum sprawiedliwości . . . | 18,088.545 „ | 18,577.260 „ |
| Ministeryum wyznań relig. i oświecenia | 4,621.278 „ | 4,336 800 „ |
| Ministeryum handlu, przemysłu i budowli publ. . . . . . . . . . | 15,284.992 „ | 15,109.099 „ |
| Ministeryum kultury kraj. i górnictwa | 398.214 „ | 283.847 „ |
| Władze kontroli . . . . . . . | 3,482.649 „ | 3,280.039 „ |
| Razem . . | 286,313.610 „ | 274,587.121 „ |

b) *Nadzwyczajne wydatki:*

| | 1853 | 1852 |
|---|---|---|
| Zapłata ces. rosyjs. rządowi z przyczyny interwencyi w Węgrzech i Siedmiogrodzie w r. 1849 . . . | 1,574.154 złr. | 1,864.890 złr. |
| Nadzwyczajny wydatek wojskowy . . | 5,761.944 „ | 3,163.236 „ |
| Zapłata Parmie z przyczyny wojennych wypadków w latach 1848 i 1849 . | 160.920 „ | 67.050 „ |
| Zapłata Modenie z tej samej przyczyny | 150.000 „ | 130.142 „ |
| Razem . . . | 7,647.018 „ | 5,225.318 „ |
| Ogółowa suma wydatków państwa . | 193,960.628 złr. | 279,812.439złr. |

Przy porównaniu rezultatu z obu lat okazuje się powiększenie:

| | |
|---|---|
| w zwyczajnych wydatkach o . . . . . . . . . | 11,716.489 złr. |
| w nadzwyczajnych wydatkach o . . . . . . . . | 2,421.700 „ |
| zatem w ogóle o . . . . . . . . . . . . . . | 14,148.189 złr. |

Według pojedyńczych rubryk okazuje się następujący rezultat:

1) Potrzeba długu państwa wynosiła:

| | W administracyjnym roku 1853 | 1852 |
|---|---|---|
| w procentach od konsolidowanego długu włącznie z procentami banku za 2 proc. dług, jednak z wyłączeniem procentów dla funduszu amortyzacyi | 49,461.867 złr. | 43,807.821 złr. |
| w procentach od uprocentowanych pieniężnych papierów państwa . . . | 1,578.665 „ | 2,879.872 „ |
| w procentach od innego bieżącego długu | 3,716.865 „ | 2,921.082 „ |
| w zyskach z pożyczki loteryjnej . . | 1,265.814 „ | 1,902.330 „ |
| w dotacyach i procentach dla funduszu umarzania i dla l. w. funduszu amortyzacyi . . . . . . . . | 10,795.962 „ | 11,097.270 „ |
| Razem . . . | 66,819.173 „ | 62,608.375 „ |

Większa potrzeba roku 1853 w kwocie 4,210.798 złr. ma swoją przyczynę w powiększonym długu państwa przez emisyę obligacyi na pożyczkę śrebra i na pożyczkę waluty bankowej z roku 1852, równie jak i w tem, że polepszenie stosunków waluty pociągnęło za sobą znaczną spłatę zaległych procentów zagranicznym właścicielom obligacyi.

2) Wyższy wydatek *Najwyższego Dworu* w kwocie 809.801 złr. wyniknął najszczególniej przez nowe budowle w gmachu masztalni nadwornej. *(Ciąg dalszy nastąpi.)*

(Sprostowanie.)

**Wiédeń**, 21. maja. Dzisiejsza litogr. *korcsp. austr.* pisze: „Niektóre zagraniczne, a nawet krajowe dzienniki podały wiadomość o sprzecznych zdaniach i nieporozumieniach zaszłych ze względu biskupstwa Krakowskiego między cesarsko-rosyjskim i cesarsko-austryackim rządem.

Możemy oświadczyć, że wiadomość ta jest zupełnie bezzasadna.

## Anglia.

(Okręt Amphion. — Obóz na polu Ashburton Common.)

**Londyn**, 18. maja. Admiralicya otrzymała z Memla z d. 13. doniesienia, które zbijają wiadomość, jakoby okręt „Amphion" dostał się w ręce Rosyan. „Amphion" stał dnia 13 w porcie Memel.

Pułki angielskie, które zamierzonem zwołaniem 15.000 milicyi będą oddane do dyspozycyi rządu, mają tymczasem zająć obóz na polu takzwanem „Ashburton Common", między stolicą i Portsmouth, zkąd według potrzeby wysełane będą w okolice widowni boju. *(A. B. W. Z.)*

## Francya.

(Depesza telegraficzna.)

**Paryż**, 21. maja. *Monitor* donosi, że 17. okrętów floty połączonej stały do 15. b. m. przed Sebastopolem. Flota rosyjska zostawała ciągle w porcie. *(Abbl. W. Z.)*

## Niemce.

(Wiadomości potoczne.)

**Berlin**, 20. maja *N. Pr. Ztg.* donosi: Na ostatniem posiedzeniu ministeryum państwa (we środę) uwiadomił prezydent ministeryum nietylko o zawartej między Prusami i Austryą konwencyi lecz także o deklaracyi, która ze strony pruskiego i austryackiego ambasadora przy sejmie związkowym przedłożona będzie zgromadzeniu związkowemu na najbliższem posiedzeniu.

W Moguncyi ogłosiła d. 16go jeneralicya pruska urzędownie, że Jego królewicz. Mość książę Prus nie złożył dowództwa wojskowego w prowincyi nadreńskiej i w Westfalii, lecz otrzymał tylko czterotygodniowy urlop. *(A. B. W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

**Karlsruhe**, 21. maja. Przeciw Arcybiskupowi Fryburgskiemu wytoczono śledztwo sądowe za nadużycie urzędu i narażenie spokojności publicznej nowem rozporządzeniem o administracyi dóbr kościelnych. *(Abbld. W. Z.)*

## Szwecya.

(Depesza telegraficzna.)

**Sztokholm**, 18. maja. Flota angielska zniszczyła kasztel Gustavswern w zatoce fińskiej i wzięto 1500 Rosyan w niewolę. *(A. B. W. Z.)*

## Dania.

(Doniesienia z morza Bałtyckiego.)

**Kopenhaga**, 12go maja. Wiadomości dziennika „Preuss. Korr." z Sztokholmu donoszą, że na Bałtyku panowała wielka burza w czasie gdy angielska flota wraz z przybyłym niedawno francuskim okrętem liniowym „Austerlitz" rozwijała dnia 4. b. m. żagle w Skargarden dla odpłynięcia dalej w północno-wschodnim kierunku; o przypadku nie słychać jednak żadnym. Rząd Szwedzki ściągnął z Gotlandyi dwa bataliony, zapewne iż nie sądzi podobnym atak na tę wyspę; pozostała jednak załoga z 6—7000 ludzi.

Flota angielska odpłynęła z Elgsnabben na odnogę botnicką d. 6. maja, z nią poszedł liniowy okręt francuski „Austerlitz" i kilka pomniejszych francuskich okrętów wojennych, jak donosił paropływ „Nagler" przybyły ze Stockholmu do Szczecina d. 11. b. m.

Dziennik „H. C." utrzymuje dla uniewinnienia dotychczasowej nieczynności floty, że przezorność, z jaką postępuje Sir Charles Napier, ma bardzo ważne przyczyny. Rosyanie nietylko, że nie utrzymują żadnych latarni morskich, ale nawet w ogóle poniszczyli wszystkie znaki miejsc niebezpiecznych, dlatego Anglicy zajmują się teraz bliższem rozpoznaniem wybrzeży i zakładaniem znowu znaków na wszystkich mieliznach, co naturalnie zabiera dużo czasu i wymaga niemało pracy. Większe paropływy krążą ciągle wzdłuż finlandzkiego wybrzeża i posełają prawie codzień do admirała raporty.

Z Rygi piszą pod dniem 6. maja (24. kwietnia): Port nie jest zamknięty, zawijanie i przypływanie okrętów jest wolne, dziś przybyło 94 okrętów, a 34 odpłynęło. Około 50 bark jest w samem pobliżu miasta.

## Turcya.

(Operacye flot połączonych przed Sebastopolem. — Misya pana Bourée do Aten. — Pismo tureckiego ministra marynarki do admirała Hamelin.)

*Independance belge* pisze: „Do Marsylii przybył parostatek pocztowy z wiadomościami z Konstantynopola z 10. b. m. Floty połączone otworzyły bombardowanie zewnętrznych fortyfikacyi Sebastopola działami dalekiej donośności. Trzy liniowe okręta i dwie fregaty wysłano dla zniszczenia twierdz rosyjskich na wybrzeżu czerkieskiem. Rosyanie mieli także Suchum-Kale opuścić.

Francuski dyplomata pan Bourée wysłany z osobną misyą do dworu w Atenach ma polecenie żądać od rządu greckiego wypłaty prowizyi pożyczki greckiej zaciągniętej w r. 1828 za gwarancyą Anglii i Francyi w sumie 100 milionów drachm; w razie odmownym mają wojska francuzkie, które podczas układów będą stać w Pyreju, zająć Ateny i kilka innych ważnych punktów kontynentu helleńskiego i Archypelagu.

W Bośnii panuje według doniesień do Gaz. Tryest. z d. 10go b. m. zupełna spokojność.

*Monitor* donosi, że turecki minister marynarki na otrzymaną wiadomość o bombardowaniu Odessy, przesłał następujące pismo admirałowi Hamelin:

Panie admirale! Angielska fregata „Terribile“ przywiozła nam wiadomość o sukcesach flot połączonych pod Odessą. Jaką radością nas ta wieść przejęła, nie potrzebuję panu opisywać. Z rozkazu Jego Mości Sułtana ma flota turecka wypłynąć we czwartek na Czarne morze. Spodziewam się, że niebawem zbliży się do pana. Naczelne dowództwo poruczono Ferikowi Achmedowi Baszy, a drugim dowódzcą będzie Hassan Basza, komendant oddziału floty egipskiej. Mają rozkaz udać się niezwłocznie do eskadr połączonych i działać zgodnie z niemi przez cały ciąg kampanii. Posiłki, które panu posełamy, są wprawdzie nieznaczne, ale Sułtan i ja spodziewamy się, że oficerowie i majtki, mimo swej nieznacznej liczby, usiłować będą gorliwością i odwagą czynić dobre usługi połączonym eskadrom i że chociaż pomoc ich przy przeważnej sile eskadr może być tylko podrzędnej wagi na szali zwycięztwa, przynajmniej okażą się godnemi walczyć spólnie z niemi w obec niebezpieczeństw, które podzielać gorąco pragną. Nie pozostaje mi nic więcej, panie admirale, jak tylko życzyć panu pomyślnych sukcesów i szczęśliwego powrotu. Chociaż niepodobna mi podczas obecnej wyprawy połączyć się z panem osobiście, jednak myśli i serce moje jest zawsze przy panu itd. Mehmed. *(A. B. W. Z.)*

(Doniesienia z teatru wojny w Soldatenfreund i z Inwalida rosyjskiego.)

**Wiédeń**, 21. maja. Dziennik *Oesterreichischer Soldatenfreund* podaje z listu z Ruszczuku wiadomość, że w tamtych stronach (nad niższym Dunajem) od czternastu dni prawdziwa zimowa burza się sroży. Deszcz i śnieżne zamiecie a naprzemian nagle znowu ciepło i słońce, tak iż górskie rzeki od Bałkanu, które płyną do Dunaju, wszystkie wezbrały, wszystkie gościńce w bliskości brzegów Dunaju stały się niedostępne, a wiele wysp dunajskich stoi pod wodą. Roboty oblężnicze pod Sylistryą ze strony lądu musiano wstrzymać i tylko z bateryi wybrzeżnych ustawionych z rozkazu jenerała Schilder na lewym brzegu i na środkowej wyspie Dunaju bombardują Rosyanie od dnia 11. maja cztery bastyony tureckie u podnóża góry, na której stoi twierdza Sylistrya. Mniejsze fortyfikacye wzdłuż frontu twierdzy od strony Dunaju, zburzyli Rosyanie za pomocą statków kanonierskich flotyli dunajskiej; Turcy musieli także zaniechać wystawienie blokhauzu i sypanie szańców w tej stronie i opuścili już stanowiska przed twierdzą. Kompania rosyjskich minerów i pionierów gotowała się do zakładania min w tem miejscu, ale dla powodzi musiano zaniechać wszystkie roboty fortyfikacyjne, jak w ogóle wszystkie większe operacye wzdłuż Dunaju; — to są jedyne wiarogodne wiadomości o pracach oblężniczych pod Sylistryą.

W Batum i Trebizondzie lądują ciągle świeże wojska dla wzmocnienia armii mało-azyatyckiej. Selim Basza prosi jeszcze usilniej niż Omer Basza o dwadzieścia-kilka tysięcy wojska angielsko-francuskiego z pieniędzmi, amunicyą i żywnością, bo na tem wszystkiem mu zbywa.

Wiadomości z Kars (na Warnę) sięgają tylko do 21. kwietnia; także i w tamtych krajach wiosna się spóźniła. Stan zdrowia załogi znowu się pogorszył.

Z Epiru nadeszły wiadomości potwierdzające pogłoskę, że rewolucya jeszcze nie jest przytłumiona. Papakosta obsaczył Damoko we cztery tysiące insurgentów. Pod Kaliva uderzył na nich Salim Basza w 5000 Arabów i Sziakiz Basza z 600 Albańczykami, ale nieodnieśli żadnej korzyści. Słowem cała Tessalia stoi znowu pod bronią. Powstańców jest 12.000, a przeciw nim stoi dzielny Ali Rizza Basza, nowy gubernator Tessalii na czele 16.000 Turków. — Nowi dowódzcy powstańców są: Grizanos, Priovos, Giakas, Chroni i znany Papakosta.

Z Czarnego morza donosi „Inwalid rosyjski“: Według najnowszych raportów jenerał-adjutanta księcia Menżykowa, krążyła angielsko-francuska flota ciągle w pobliżu Sebastopola i zbliżała się do portu czasem na 20—25 mil. Wieczór dnia 3. maja sygnalizowano w tej pozycyi 27 nieprzyjacielskich okrętów. Z naszej strony wysełano od czasu do czasu parostatki dla rozpoznania ruchów nieprzyjacielskich.

Ten sam dziennik donosi: „Dnia 1. maja stanęła główna siła korpusu jenerał-adjutanta Lüdersa pod Czernowodą, przednia straż posunęła się ku Rasowie i zajęła wieś Maltchevoi. Skrzydłowy oddział pod dowództwem jenerał-lejtnanta Engelhardt stoi w Devsze. Nasze podjazdy trafiły tylko w Mahmud-Koisson na oddział kawaleryi tureckiej, która się cofnęła w części ku Bazarczykowi, częścią ku Sylistryi. *(Abbld. W. Z.)*

# Doniesienia z ostatniej poczty.

**Wiédeń**, 23. maja. Litogr. *koresp. austr.* pisze: Otrzymaliśmy w drodze telegraficznej na Tryest następujące doniesienia z *Valony* z d. 16. b. m.: W północnej Albanii panuje zupełny spokój, a ze stron południowych niemamy żadnej ważniejszej wiadomości. Ostatnie doniesienia z nad-granicy montenegryńskiej są także z d. 16. b. m. Montenegryni stali skoncentrowani w dawniejszych pozycyach nieprzedsiębiorąc żadnych ruchów operacyjnych.

**Berlin**, 22. maja. Fregata „Amphion,“ a za nią sześć okrętów rosyjskich, przybyła do Memel. Commodore Asley Cooper zażądał od komendanta portu w Libau wydania wszystkich okrętów rosyjskich z zagrożeniem, że w razie przeciwnym po trzech godzinach namysłu nastąpi bombardowanie. Potem wydano okręta.

— *Lloyd* z dnia 23. maja pisze: Nadesłana tu na Hermanstadt depesza telegraficzna z Bukaresztu z d. 19 b. m. donosi, że Rosyanie od d. 16. b. m. przestali bombardować Sylistryę. Zatapiają się w domysłach względem powodów tego kroku i sądzą między innemi, że może wszczęto układy o kapitulacyę. Dnia 13. zaszły pod Sylistryą od strony lądowej potyczki między rosyjskiem wojskiem oblężniczem i korpusem rekognoskującym tureckim, który nadszedł z Szumli i Basardczyku. Sylistrya zamknięta od strony lądowej i morskiej.

**Londyn**, 19. maja. O zajściu z okrętem angielskim „Tiger“ przed Odessą, nadeszły tu w drodze telegraficznej następujące doniesienia: Okręt ten zagrzązł w nocy z d. 11. na 12. pod Little-Fontaine blisko Odesy tak, iż niepodobna mu było ani się wydobyć ani stawić oporu. Okręt i załoga dostały się w ręce Rosyan. Dwa parostatki floty połączonej przybyły zapóźno, by Rosyanom odebrać zdobycz. Otworzyły kanonadę przeciw bateryom lądowym, która podczas odejścia tego raportu trwała ciągle.

— Według doniesień z Florencyi z d. 17. b. m. zaszły w Pizie, Luce i Sycnie dla drożyzny żywności małoznaczące i niepolityczne excesa. W Genuy aresztowano wychodźcę lombardzkiego nazwiskiem Bianchi. *(L. k. a.)*

# Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

**Lwów**, 17. maja. Według doniesień handlowych płacono od 1. do 15. maja na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu w przecięciu za korzec pszenicy 10r.—10r.—9r.36k.; żyta 8r.42k.—8r.—7r.36k.; jęczmienia 6r.35k.—6r.24k.—6r.22k.; owsa 4r.18k.—4r.30k.—4r.; hreczki 7r.—7r.—6r.36k.; kukurudzy w Szczercu 7r. 48k.; kartofli 4r.6k —0—3r.12k. Za cetnar siana 38k.—45k.—41k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 8r.—5r.48k.—9r.12k., miękkiego po 6r.—5r.10k.—7r.12k. Funt mięsa wołowego kosztował 4k.—4k.—4k. i garniec okowity 2r.—1r.—1r.48k. m. k.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

**Ołomuniec**, 17. maja. Chociaż więcej jak 1100 sztuk wołów galicyjskich przeszło w tym tygodniu przez granicę, na targ nasz przypędzono jednak tylko 115 sztuk, a mianowicie Karola Wlach z Raussnitz 16 sztuk, Hersza Felder z Lutowisk 25, a w mniejszych partyach 74 sztuk.

Gatunek był w przecięciu średni, ceny utrzymały się te same co w przeszłym tygodniu, mimo-to szedł handel żwawo, tak iż targ skończył się już o god. 10 przed południem, gdyż więcej było kupców niż wołów na placu.

W drodze sprzedali: Zacharyasz Ferster z Sącza 4 sztuk w Biale, Chaim Faber 38 sztuk w Boberku, Abr. Klausenstock 30 sztuk także w Boberku, Selieb Spiller z Żurawna 97 sztuk, Abrah. Schönfeld ze Stryja 140 sztuk, J. Romaszkan z Czerniowiec 240 sztuk, Mojżesz Lotringer z Żurawna 119 sztuk. W Lipniku sprzedał Majer Klein 75, a Hersz Felber 78 sztuk; ten sam Hersz Felber popędził inne 110 sztuk na przedaż do Wiédnia.

Na targu Wiédeńskim było w tym tygodniu 2160 sztuk wołów; za cetnar płacono 58—63 zr. w. w. — Na przyszły tydzień przypędzą z Galicyi 1400 sztuk wołów.

## Kurs lwowski.

| Dnia 24—25. maja. | | gotówką | | towarem | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | złr. | kr. | złr. | kr. |
| Dukat holenderski . . . . . . . . . . | m. k. | 6 | 16 | 6 | 19 |
| Dukat cesarski . . . . . . . . . . | „ „ | 6 | 20 | 6 | 22 |
| Półimperyał zł. rosyjski . . . . . . . | „ „ | 10 | 54 | 10 | 58 |
| Rubel srebrny rosyjski . . . . . . . | „ „ | 2 | 7 | 2 | 8 |
| Talar pruski . . . . . . . . . . | „ „ | 2 | $2\frac{1}{2}$ | 2 | $4\frac{1}{2}$ |
| Polski kurant i pięciozłotówka . . . | „ „ | 1 | 33 | 1 | 34 |
| Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. . | „ „ | 92 | — | 92 | 12 |

## Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

| Dnia 24. maja 1854. | | złr. | kr. |
|---|---|---|---|
| Kupiono prócz kuponów 100 po . . . . . . . . . . . | m. k. | 91 | 48 |
| Przedano „ „ 100 po . . . . . . . . . . . | „ „ | 92 | 18 |
| Dawano „ „ za 100 . . . . . . . . . . . | „ „ | — | — |
| Żądano „ „ za 100 . . . . . . . . . . . | „ „ | — | — |

## Wiédeński kurs papierów.

| Dnia 22. maja. | | | | w przecięciu |
|---|---|---|---|---|
| Obligacye długu państwa . . . | 5% | za sto | $85\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$ | $85\frac{3}{8}$ |
| detto z r. 1851 serya B. . | 5% | „ | — | — |
| detto z r. 1853 z wypłatą | 5% | „ | — | — |
| Obligacye długu państwa . . . | $4\frac{1}{2}$% | „ | $75\frac{3}{4}$ | $75\frac{3}{4}$ |
| detto detto . . . . . | 4% | „ | — | — |
| detto z r. 1850 z wypłatą | 4% | „ | — | — |
| detto detto detto | 3% | „ | — | — |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| detto detto | $2^1/_2\%$ | „ | — | — |
| Pożyczka z losami z r. 1834 | | „ | — | — |
| detto detto z r. 1839 | | „ | — | — |
| detto detto z r. 1854 | | „ | $90^7/_8$ 91 $91^1/_8$ | 91 |
| Obl. wiéd. miejskiego banku | $2^1/_2\%$ | | — | — |
| Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 | 5% | | 105 | 105 |
| Obl. indemn. Niż. Austr. | 5% | | — | — |
| detto krajów koron. | 5% | | — | — |
| Akcye bankowe | | | 1203 1205 | 1204 |
| Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr. | | | $467^1/_2$ | $467^1/_2$ |
| Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. | | | $2126^1/_4$ $2128^3/_4$ 2130 | $2128^3/_4$ |
| Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr. | | | — | — |
| Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr. | | | — | — |
| Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na złr. | | | 276 | 276 |
| Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. | | | 543 544 545 | 544 |
| Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr. | | | $596^1/_4$ | $596^1/_4$ |
| Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr. | | | | — |
| Renty Como | | | | — |

## Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 22. maja.

| | | w przecięciu | |
|---|---|---|---|
| Amsterdam za 100 holl. złotych | | — | 2 m. |
| Augsburg za 100 złr. kur. | $138^5/_8$ $^1/_2$ $^3/_8$ $^1/_4$ | — | uso. |
| Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24^1/_2$ fl. | $138^1/_2$ $^1/_4$ 138 138 l. | $138^1/_4$ | 3 m. |
| Genua za 300 lire nowe Piemont. | — | — | 2 m. |
| Hamburg za 100 Mark. Bank. | $102^3/_4$ $^1/_2$ $^1/_4$ 102 102 l. | $102^1/_4$ | 2 m. |
| Lipsk za 100 talarów | — | — | 2 m. |
| Liwurna za 300 lire toskań. | $134^1/_2$ $^1/_2$ l. | $134^1/_2$ | 2 m. |
| Londyn za 1 funt sztrl. | 13.27 26 25 24 25 l. | 13.26 | 2 m. |
| Lyon za 300 franków | — | — | 2 m. |
| Medyolan za 300 lire austr. | 136 136 l. | 136 | 2 m. |
| Marsylia za 300 franków | — | — | 2 m. |
| Paryż za 300 franków | $162^1/_4$ 162 $161^3/_4$ $^3/_4$ l. | 162 | 2 m. |
| Bukareszt za 1 złoty Para | — | 31 | T. S. |
| Konstantynopol za 1 złoty Para | — | — | T. S. |
| Cesarskie dukaty | | — | Agio |

## Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 23. maja o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam $115^1/_2$ l. — Augsburg 138 l. — Frankfurt $137^1/_4$. — Hamburg $101^3/_8$. — Liwurna 134 l. — Londyn 13 225. — Medyolan $135^1/_2$. — Paryż $161^1/_2$ l.

Obligacye długu państwa 5% $85^5/_8$—$85^3/_8$. Detto S. B. 5% $106^1/_2$ — 107. Detto $4^1/_2\%$ $75^7/_8$ — 76. Detto 4% $68^3/_4$ — 69. Detto z r. 1850 z wypłata 4% 89 — $89^1/_2$. Detto z r. 1852 4% 88 — $88^1/_2$. Detto 3% 56 — $56^1/_2$. Detto $2^1/_2\%$ $43^1/_4$—$43^1/_2$. Detto 1% — —. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% $84^1/_4$ — $84^1/_2$. Detto z krajów kor. 5% $83^1/_4$—$83^1/_2$. Pożyczka z r. 1834 228 — 229. Detto z r. 1839 $122^1/_2$—$122^3/_4$. Detto z 1854 $91^3/_8$—$91^7/_{16}$. Oblig. bank. $2^1/_2\%$ $57^1/_2$—58. Obl. lom. wen. pożyc. z r. 1850 5% $104^1/_2$ — 105. Akc. bank. z ujmą 1207—1210. Detto bez ujmy 1046 — 1048. Akcye bankowe now. wydania 950—951. Akcye banku eskomp. 94 — $94^1/_2$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $213^1/_8$— $213^1/_4$. Wiéd.-Rabskie 80 — $80^1/_2$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 276 — 278. Detto Tyrnawskiej 1. wydania — — —. Detto 2 wydania — — —. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej $53^1/_2$ — 54. Detto żeglugi parowej 544 — 545. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 535 — 537. Detto Lloyda 595 — 597. Detto młyna parowego wiédeń. — — 130 Renty Como 13 — $13^1/_4$. Esterhazego losy na 40 zlr. $84^3/_4$—85. Windischgrätza losy $29^3/_8$ — $29^3/_4$. Waldsteina losy $29^1/_2$—$29^3/_4$. Keglevicha losy $10^1/_8$—$10^2/_8$. Cesarskich ważnych dukatów Agio 42 — $42^1/_4$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 23 maja o pół do 2. popołudniu.

Ces. dukatów stęplowanych agio $42^1/_4$. Ces. dukatów obrączkowych agio $41^3/_4$. Ros. imperyały 10.58. Srebra agio $36^3/_4$ gotówka.

## Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 24. maja.

Obligacye długu państwa 5% $85^1/_2$; $4^1/_2\%$ $76^1/_8$; 4% $69^1/_4$; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; $2^1/_2\%$ —. Losy z r. 1834 —; z. r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bank. —. Akcye kolei półn. $2122^1/_2$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie 277. Dunajskiej żeglugi parowej 543. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 złr. 470 złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 138 3 m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $137^1/_4$ l. 2. m. Hamburg $101^5/_8$ l. 2. m. Liwurna $133^3/_4$ p. 2. m. Londyn 13.22. l. 3 m. Medyolan $135^3/_8$ Marsylia $161^1/_4$ l. Paryż $161^1/_2$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. — Lomb. —. Pożyczka z roku 1854 $91^1/_{16}$. Oblig. indemn. —

## *Przyjechali do Lwowa.*

Dnia 24. maja.

Hr. Łoś Włodzimierz, z Dolżanki. — Hr. Fredro Henryk, z Dubanowiec. — Hr. Lanckoroński Stanisław, z Tarnowa. — PP. Szeptycki Marcin, z Pohorylec. — Sumper, c. k. komisarz obw., z Złoczowa. — Malczewski Stanisław, z Cześnik. — Dörfl Jerzy, c. k. komisarz obw, z Tarnowa.

Dnia 25. maja.

Hr. Stadnicki Alexander, z Trzcinicy. — PP. Andrzejowski Piotr, c. k. radca gub. i Starosta obw., z Wiédnia. — Szawłowski Józef, c. k. starosta obw., z Sącza. — Kerka Fryd., c. k. radca namiest., z Tarnopola. — Zatorski Maks. z Załuża. — Duchnowski Piotr, c. k. przełożony obw., z Sambora. — Dąbrowski Karol, c. k. komisarz obw., z Sanoka.

## *Wyjechali ze Lwowa.*

Dnia 24 maja.

Ks. Radziwiłł, do Brodów. — Hr. Loś, August i Jan, do Milaczyc. — Hr. Baworowski Włodzimierz, do Zborowa. — Hr. Pallfy, c. k. rotmistrz, do Gajów. — PP. Czacki Alex., do Żółkwi. — Niesilowski Dominik, do Krakowa. — Grohmann, c. k. starosta obwodowy, do Brodów.

Dnia 25. maja.

Br. Josika, c. k. pułkownik, do Gajów. - PP. Czacki Alex., do Przemyśla. — Piotrowski Józef, do Hnatkowiec.

## *Spostrzezenia meteorologiczne we Lwowie.*

Dnia 24. i 25. maja.

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. | | | Stopień ciepła według Reaum. | Średni stan temperatury do g. 6 zr. | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | " | ''' | '''' | | | | |
| 6 god. zrana | 27 | 9 | 0 | + 10° | + 19° | zachodni₀ | jasno |
| 2 god. pop. | 27 | 9 | 0 | + 19° | + 10° | „ | pochmurno |
| 10 god. wie. | 27 | 8 | 9 | + 12° | | „ | „ |
| 6 god. zran. | 27 | 8 | 9 | + 12° | + 16° | zachodni₀ | jasno |
| 2 god. pop. | 27 | 8 | 9 | + 16° | + 12° | „ | pochmurno |
| 10 god. wie. | 27 | 7 | 9 | + 13° | | „ | „ |

## TEATR.

*Dziś:* Komedya przez Juliusza Sandeau z francuskiego w 4 aktach (nowe tłumaczenie p. Kalinki, nadesłane z Paryża), p. n.:

**„Helena de Seigliére."**

Osoby:

| | |
|---|---|
| Marquis de Seigliére | JP. Linkowski. |
| Helena, jego córka | JP. Aszperger. |
| Baronowa de Vaubert | JP. Grochowska. |
| Raul de Vaubert, jej syn | JP. Wilkoszewski. |
| Des-Tournelles, adwokat | JP. Kaliciński. |
| Bernand | JP. Szturm. |
| Jan, kamerdyner Marquisa | JP. Lauvernay. |
| Ludwik, służący | JP. Baczyński. |

Służba — myśliwi. — Rzecz dzieje się w roku 1817, w pałacu Marquisa de Seigliére na wsi.

*Dziś:* **„Koncert"** pana *Moriani* nadwornego spiewaka Jego Cesarskiej Mości.

# KRONIKA.

— Na teatrze w St. Martin w Paryżu popisują się teraz kuglarze chińscy z sztukami, jakich dotąd niewidziano jeszcze. Ich Bajazzo pokazuje rozmaite sztuki z kulami z taką zręcznością, że nawet opisać jej niepodobna; jego ręce to istne magnesy, pociągające za sobą kule podług upodobania we wszystkich kierunkach; spadające kule zatrzymuje w powietrzu otwartą dłonią, Nadto przewraca koziołki z tuzinem talerzów w ręku, pod pachą, w zębach i między nogami, a nigdy niestłucze ani jednego. Jego kolega, Ar-Cow, silny rosły mężczyzna z ogromnym warkoczem, opiera swój warkocz o drążek, który trzymają dwóch innych, i podnosi się na nim i spuszcza bez wszelkiej pomocy jak wiadro w studni. Chong-Mong przywięzuje kilka monet chińskich, opatrzonych dziurką we środku, do źdźbełka słomy; rozumie się samo przez się, że źdźbło z takim ciężarem u góry niemoże stać pionowo, lecz ugina się bez ustanku; a jednak zależy to jedynie od jego woli, nadać słomce sprężystość, bo zaledwie zrobi swoje czary, staje słomka jak drut na nosie; zdejmuje ją, już znowu zgięta we dwoje; ba nawet rozdziera ją w oczach widzów, by pokazać, że nic w niej niema; a przecież i rozdarta nawet staje mu podług upodobania na nosie. A rączość skoków i koziołków tego Chińczyka przechodzi wszelkie pojęcie. Cyrk Napoleona posiada także zręcznych akrobatów, z których jeden, choć nie Chińczyk, staje głową na drążku, i w tej postawie okręca się bez pomocy rąk około swej osi; inny wiesza się rękami na drążku i okręca kilkakrotnie około niego, tak że zakreśla koło, którego centrum jest drążek. Ale ich koledzy, Chińczycy, są jeszcze zręczniejsi. Jeden wskakuje drugiemu na ramiona — rozumie się bez pomocy rąk poczem obadwaj wywracają na tył koziołka. Skoki, przy których bez pomocy rąk okręcają się w powietrzu stając potem na jednej nodze, wykonywują z taką łatwością, że się wyraźnie zdumieć potrzeba, ale najciekawszem i najosobliwszem ze wszystkiego jest tak zwany Wilhelm Tell z Szanghai, czyli żyjąca tarcza. Przytwierdzają na scenie pionowo deskę, podobną do naszych desek do prasowania; Chong-Mong, ów Wilhelm Tell chiński, rzuca sześć nożów z odległości ośmiu do dziesięciu kroków do tej deski, jeden z jego kolegów służy mu za cel, noże świszczą do koła i wbijają się w deskę tuż przy nodze, ramieniu, szyi i głowie żyjącej tarczy, nieraniąc jej nigdy; có więcej, ów Chińczyk oprawiony tym sposobem niejako w ramę z nożów, wyciąga rękę na desce i wnet pięć nożów wbija się pomiędzy palce; a wszystko to odbywa się z taką spokojnością z obu stron, że publiczność nawet się nietrwoży, lecz ja nieręczę za to, że i tu także równie jak w menażeryi van Amburgha, jeżli się niemylę, znajduje się pewno jaki Anglik, który towarzyszy wszędzie Chińczykom i bywa na każdem ich przedstawieniu, w nadziei, że kiedyś przecież nóż Chong- Monga chybi celu i ugodzi jego kolegę.

— Dotychczas nierozstrzygnięto jeszcze stanowczo, czy cukier zdrowiu służy czy szkodzi? Pewien lekarz angielski żywił się przez jakiś czas cukrem i umarł z głodu; inny znów Anglik zaleca go z własnego doświadczenia jako środek wzmacniający i orzeźwiający w ciągu uciążliwej podróży przez puszczę. W zachodnich Indyach leczą zwykle cukrem słabych Murzynów, a w Anglii w czasach niedostatku paszy karmiono cukrem bydło, mieszając go z sieczką. Nadto używają go ze skutkiem w słabościach szkorbutycznych, na robaki i przeciw truciznom metalicznym. Błędne-to jest mniemanie, że od cukru czernieją zęby, bo pewno nikt więcej go niezjada, niż murzyni, a przecież zęby ich nietracą nigdy swej białości. A że cukier zawiera w sobie także fosforan wapna, przeto przyczynia się nawet do tworzenia kości i zębów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

*Z c. k. galic. drukarni rządowej.*